

DIRVA

Nr. 8

Sausis-January 21, 1963

Cleveland, Ohio

Po de Gaulle atsisakymo

PRANCŪZIJOS PREZIDENTO NUSISTATYMAS PRIEŠ GLAUDESNI BENDRADARBIAVIMĄ SU AMERIKIEČIAIS KARINĖJE SRITYJE, PALIEKANT JIEMS ATOMINIŲ GINKLŲ PRAKTISKĄ MONOPOLĮ, IR BRITŲ ISILEIDIMĄ I EUROPOS BENDRĄJĄ RINKĄ, NEBUVO STAIGMENA. — SU TOKIA GALIMYBE BUVO SKAITOMASI IR DABAR WASHINGTONAS STENGIASI PAVEIKTI DVI KITAS DIDŽIAUSIAS EUROPOS GALYBES: VAKARŲ VOKIETIJĄ IR ITALIJĄ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

De Gaulle "ne" į Kennedy pasiūlymą sudaryti bendrą NATO atominių ginklų arsenalą, tam tikslui prancūzams, kaip ir britams, priduodant tam tikrą kiekį Polaris raketų, ir britų piršimui į Europos Bendrąją Rinką nebuvo staigmena. Visiems žinoma de Gaulle svajonė apie kontinentalinę Vakarų Europą su Prancūzija priešakyje. Iš kitos pusės buvo tikimasi ir dar dabar tikima, kad de Gaulle, kiek pasipardęs, sutiks su sveiko proto reikalavimais ir pasidarys tinkamas išvadas iš susidariusios faktinės padėties. Vienaip ar kitaip, Prancūzija žumuko į

antraeilės valstybes ir jos balsas igija didesnio svorio, jei kalbama ne tik savo, bet ir Vakarų Vokietijos, Italijos, Belgijos, Olandijos bei Liuksemburgo, kurios sudaro Bendrąją Rinką, vardu. Prileidžiant de Gaulle neigiamą atsakymą, Washingtonas pradėjo spaudimą į kitas didžiasias tos Rinkos valstybes: Vokietiją ir Italiją. Pastarosios premjeras Fanfani pereitą savaitę lankėsi Washingtone, o senąjį kanclerį Adenauerį atitin kamai nuteikti buvo pavesta Valstybės Psekretoriui George W. Ball, kuris ką tik lankėsi Bonnoje.

Premjero Amintore Fan-

fani likimas kabo ant plauko. Kaip žinia jo kabinetas, krikščionių demokratams neturint seime daugumos, laikosi tik iš artimų komunistams Nenni socialistų partijos malonės. Tie socialistai neieina į vyriausybę, tačiau balsuoja už vyriausybę, jei jos pasiūlymai atitinka jų skonius. Tokia kombinacija vadinasi "apertura a sinistra" — atidarymas į kairę. Už tokią paramą Fanfani socialistams pažadėjo naują krašto administracinį pertvarkymą, sustiprinant savivaldviu kompetenciją. Socialistai, kurie viso krašto mastu neturi vilties išeiti į dideles partijas, atskirose krašto srityse tikisi paimti į savo ranką, kai kur talkoje su komunistais, rajonų administraciją ir tuo pačiu iš pagrindų sustiprinti savo partiją. Tačiau iki šiol Fanfani vis atidėliodavo savo pažadą galutinį išpildymą ir pagaliau, po kai kurių paruošiamųjų darbų, pareiškė, kad galutiną sprendimą turės padaryti naujas seimas, išrinktas gegužės mėn. Socialistai, žinoma, galėtų jau dabar nutraukti savo paramą vyriausybei ir toji turėtų atsistadinti. Kol kas jie to nepadarė, laukdami ką Fanfani sužinos Washingtone ir ką jam pasakys britų premjeras Harold Macmillan, kurio vizito Romoje laukiama šią savaitę.

Tenka pastebėti, kad italai, panašiai kaip ir vokiečiai, po pralaimėtų dviejų karų, apie karinio reikalus kalba be didesnio entuziazmo ir specialių ambicijų. Laukiama, kad Fanfani su tam tikrais rezervais priartės Kennedy planui apie NATO ginklavimąsi, praktiškai paliekant atominių ginklų monopolį amerikiečių rankose. Fanfani taip pat palankiai žiūri ir į britų priėmimą į Bendrąją Rinką. Socialistai, žinoma, Fanfanį kiek galėdami spaus, kad tas per smarkiai niekur neužsiangazuotų.

Daugiau paramos de Gaulle laukia iš savo seno bičiulio Konrado Adenauerio. Jie abu svajoja apie katalikišką Vakarų Europą, kurios idėjos anglosaksai visai nesupranta. Tačiau Adenauerio valdymo dienos yra suskaitytos. Užsienio ir

(Nukeita į 2 psl.)

Vasario 16 Gėmnazijos mokinių choras su vadovu mokyt. K. Motgabiu.

TAUPOMOSIOS KASOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Kiekvienai valstybei -- "kapitalistinei" ar "socialistinei" -- reikia pinigų užsibrėžtiems planams realizuoti. Tam tikslui naudojamos nacionalinės pajamos, kurių sunaudojimas skirstomas arba sankaupoms arba vartojimui (investment and consume). Juo daugiau skiriama sankaupų sektoriui, juo mažiau lieka vartojimui.

Vartojimo savokos aiškinti netenka -- tai sumos nuo kurių priklauso bendras gyventojų gerbūvis. Sunkiau apibūdinti "sankaupų" sunaudojimo savoką, ypač sovietų orbitoje, kur valstybė savo nuožiuma disponuoja ir išskirsto beveik visą nacionalinių pajamų visumą.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• **Prezidento Kennedy** patiekta 98.8 bil. dolerių biudžetas, aišku, buvo sutiktas įvairiomis nuotaiomis. Kai demokrato John McCormack nuomone, biudžetas esąs sveikas ir pažangus, respublikonas Everett M. Dirksen jam apibūdinti rado net naują terminą -- "product of new deficiteersmen".

• **Britanijos darbiečių** partijos vadas Hugh Gaitskell mirė sausio 18 d. nuo širdies smūgio.

• **Wu Hsiu-Chuan**, Raud. Kinijos atstovas R. Vokietijos komunistų kongrese, tik po dviejų dienų gavo pusvalandį atsakyti į puolimus, kurių nepagailėjo ir pats Chruščiovas. Užimo ir triukšmo lydimas, Wu Hsiu-Chuan 30 min. trukusioje kalboje daugiausia vėl puolė Jugoslaviją už jos "revizionizmą".

• **Katangos prezidentas Tshombe** rizikuoja savo gyvybe vykstant į Kolvezi provinciją, kad įkalbėjus vietos pramonės administraciją pasiduoti paliaubų sąlygoms.

Skirsto partija, niekeno neprižiūrima ar kritikuojama, skirsto pagal savo ideologinius planus. Tie nukreipti į jėgos, grėsmės priemonių gamybą nepaisant kainos, todėl pirmenybė ir duodama sunkiajai pramonei, sputnikams, raketoms, išlaidingoms politinėms avantiuromis ir eksperimentams. Nuostolingos pramonės įmonių pristeigimas, ekonomiško principo nepaisymas, įvairūs nemokšiški eksperimentai (plėšiniai, žaliųjų naikinimas) be to didina nuostolius, kurie mažina nacionalines pajamas..

Dėl šių priežasčių, o ne dėl tariamo nesugebėjimo, tenka smarkiai mažinti privataus vartojimo sektorių. Faktai rodo, kad ir to neužtenka: sovietinis pilietis ir šiandien teguana tik pusę algos kokį gauna jo kaimynas "kapitalo vergovėje" už tą patį darbą. Maža ir to: už kasdienės apyvartos prekes sovietinis pilietis sumoka dvigubai brangiau kaip jo kaimynas "kapitalizmo" pasaulyje.

Tokių papildomų priemonių -- algų nedamokėjimo ir dirbtino prekių branginimo -- t.y. vartojimo mažinimo sovietų valdžia privalo imtis, kad surinktų pinigų savo ambicingiems ideologiniams planams vykdyti. Chruščiovo nekurios reformos, davusios šokių tokių palengvinimų, tik patvirtina šią taisyklę: kiek praplėtus vartojimo sektorių, sovietinio ūkio augimo rodyklė kasmet mažėja. Norint pasiekti tikro pagerėjimo, reikia, kad valdžia atsisakytų savo ambicingų planų. To gi nėra; tikslai iš esmės lieka nepakeisti, nors kas kartą aprenjami naujais rūbais:

"Komunizmo-materialinės-techninės bazės sukūrimui reikalingi milžiniški materialiniai ir finansiniai ištekliai" retu atvirumu vilniškiam "Liaudies Ūkyje" rašo finansininkas S. Mikučionis. Čia jis vartoja naują pavadinimą tam pačiam dalykui, kuris anksčiau buvo vadinamas "pasaulio revoliucija", "socializmo statyba" ir panašiai.

S. Mikučionis tame sąryšyje trumpai ir aiškiai apibūdina ir sovietinių taupomųjų kasų paskirtį: "Taupomosios kasos mobili-

zuoja iš gyventojų laikinai laisvas pinigines lėšas". Kažkodėl, anot autoriaus, kaip tik dabar "iškyla neatidėliotinas reikalas plačiau propaguoti gyventojų tarpe taupymo reikalą".

Vadinasi, valdžiai reikia pinigų. S. Mikučionis, tačiau, ne žodžio neužsimena apie priemones, galinčias paskatinti gyventojus daugiau taupyti bankuose ir kasose. Viena, tokių paskatų mažai, nes valdžia šykšti; o antra, kiek kartų jau valdžia šlykščiau siu būdu apgavo sąžiningus taupytojus! Tad lieka iš tikrųjų tik "propagavimas"...

Stalinas vykdė priverstinio taupymo politiką. Per metus gyventojai buvo verčiami pirkti "valst. paskolos lakštų" nors už vieną mėnesinę algą. Kad pigiai laimėti populiarumą, Chruščiovas iškilmingai panaikino tą primityvią taupymo formą, bet vos užsiminė apie paskolos gražinimą! Gražins, reikia manyti, kai "bus pasiekta visiška komunizmo pergalė" t.y. -- niekad.

Tikrumoje ir Nikita neišsivertė be papildomų netiesioginių paskolų -- tegu jos ir imamos kiek elegantiškesne forma. Įvesta "trijų procentų išlošiamoji paskola" t.y. kapitalistiška loterija, kurios pelnas tenka išdui. Taupomųjų kasų indėlių pusė iš kart perrašoma į biudžetą; likusi dalis panaudojama finansuoti paskiriams projektams. Kitas oportunistinis manevras naujam carui nepavyko -- žadėtas tiesioginių mokesčių panaikinimas -- taip, mokami dar ir tiesioginiai mokesčiai -- teko atšaukti.

Periodiškos valiutos reformos Sovietų Sąjungoje taipogi yra priemonė "susėti", anot S. Mikučionio "laikiniai laisvas pinigines lėšas". Valdžia apiplėšė milijonus gyventojų, laikiusių biljonus sutaupytų rublių namuose. Ne tik namuose -- biurokratai nuvertindavo ir tuos bankų indėlius, kurie valdžiai atrodė "per dideli". 1960 m. chruščiovinė pinigų reforma ne išimtis tame sąryšyje. Pasi- naudojant bankų ir taup. kasų sąs- kaitų ištraukomis, sovietų saugumas areštavo tūkstančius, šimtus sukišo į kalėjimus ir konfiskavo jų santaupas valstybės naudai.

Okupuotoje Lietuvoje šiandien bausmėmis grasinama piliečiams, kurie už savo sutaupytus pinigus statosi namus. Girdi, "darbo žmogus negali" normaliai uždirbti tiek pinigų, kad užtektų namo statybai. Vadinasi, valdžia yra sudariusi tokias sąlygas, kad jis niekad to negalėtų -- ji, mat, "darbo žmonių valdžia"... Valdžia baudžia kiekvieną, kuris savo jėgomis pajėgia susikurti gerbūvį. Jos tikslas, kad visi iš karto pasiektų "komunizmą" -- vieningoje biednuomenėje.

Valdžia pavydi, nes mano, kad gyventojų turėjimas -- jai nuostolis. Bet tikrumoje yra begalė dalykų, kurių anonimnis valdžios aparatas negali nei sukurti nei išlaikyti. Tai daryti drausdama privatiems asmenims, valdžia be jokio reikalo ir proto stabdo tik bendrą gyvenimo pažangą. Tai skamba kaip eretinė mintis, bet pamatysim, neprais nei dešimtis metų ir ja persims sovietų valdžios biurokratai.

Šiandien ir rytoj

LENKAI net ir prie komunistinio režimo nepraradę humoro, dabar turi mažiau šypotis, nes Gomulka nutarė, kad dirbantis kraštas turi būti rimtas. Humoristams, kaip ir kitose sovietinėse respublikose, leista juoktis tik iš biurokratijos ir spekuliacijos.

Humoro žurnalai Szpilki ir Karusele pasidarė paprastais savaitraščiais, tad krašte plinta slaptasis humoras, kuriame atspindi komunizmo gyvenimo įdomesni faktai.

-- Ar galima vogti prie komunistinio režimo? -- klausia lenkai.

-- Taip, jei socializmas dar paliko ką vogti...

Juokiamasi ir iš blogos gamybos.

Lenkas, nuvykęs į pragarą, atsidūrė prieš dvejus vartus: komunistinio ir kapitalistinio pragaro. Didžiausiam nustebimui, prie komunistinio pragaro vartų stovėjo ilgiausia žmonių eilė. Įpratęs žemėje visad stovėti eilėje, jis prisijungė prie laukiančiųjų ir paklausė:

-- Kodėl stovite eilėje, jei prie anų vartų niekas nelaukia? -- Paprastas dalykas, paaiškino kaimynas. Komunistinės gamybos šakės neduria, peiliai nepiauna ir anglis nedega. Kadan gi panašiai turėtų būti ir čia, tai bus geriau negu kapitalistiniame pragare, kur šakės aštrios, peiliai piauna ir anglis karštos!..

Juoktis kartais duoda pagrindą komunistinės administracijos nutarimui. Lenkijoje neseniai išleistas potvarkis draudžias atgal parduoti butelius, bet leidžia parduoti jų šukes po 320 zł. už toną. Tad atsirado nauja profesija -- butelių daužytojų... Juokiamasi ir iš marksizmo teorijų...

Pas vieną bažnytkaimio kunigą atėjo parapijiečiai, prašydami paaiškinti, kas yra "dialektinis materializmas", kurį jie taip dažnai girdi iš politinio vadovo lūpų.

Kunigas trumpai pagalvojęs sako:

-- Pas mane užėjė du pakeleiviai pasiprašė nakvynės. Vienas jų buvo švarus, kitas purvinas. Kiekvienam jų pasiūliau nusimaudyti vonioje. Kuris, jūsų nuomone, sutiko maudytis?

-- Purvinasis, -- atsakė parapijiečiai.

-- Klystate, -- pasakė kunigas. -- Maudėsi švarusis, nes jis mėgo švarą, tuo tarpu antrasis buvo įpratęs vaikščioti purvinas. Ar dabar aišku, kas yra dialektinis materializmas? Parapijiečiams dar buvo neaišku.

-- Klausykite gerai šį kartą, -- pasakė kunigas ir pakartojo istoriją, pastatydamas tą patį klausimą.

Dabar parapijiečiai vienbalsiai atsakė: "Švarusis!"

-- Ne, -- pasakė kunigas. Maudėsi tas kuris buvo purvinas, nes jam buvo reikalinga vonia, tuo tarpu švariajam nereikėjo maudytis, nes jis buvo švarus. Ar aišku, kas yra dialektinis materializmas?

Parapijiečiai ir šį kartą nesuprato. Tada kunigas vėl pakartojo istoriją. Parapijiečiai pasirodė gudresni ir atsakė: "Abu sutiko maudytis!"

-- Klystate. Nė vienas jų nenorėjo maudytis. Nei tas kuris buvo švarus, nes jis buvo švarus, nei tas kuris buvo purvinas, nes jis buvo įpratęs būti nešvari.

Parapijiečiai tylėjo nustebe. Kunigas istoriją pakartojo ketvirtą kartą, pastatydamas įprastą klausimą.

-- Nė vienas jų nesimaudė! -- atsakė parapijiečiai.

Bet kunigas jiems paaiškino, kad abu norėjo maudytis. Tas kuris buvo švarus dėl to, kad mėgo švarą, o tas kuris buvo purvinas, nes norėjo būti švari! Dabar aišku?

-- Kaip, kunige, mes suprasime, jei kiekvieną kartą istoriją paaiškinate skirtingai, -- nusiskundė parapijiečiai.

-- Štai tas ir yra vadinama dialektiniu materializmu...

(vg)

Nikita tarp savųjų Berlyne...

VEIDU Į PAVERGTĄ TĖVYNĘ

A. P. Vaidyla

Graikų istorinė legenda sako, jog jų kariuomenė, po eilės kruvinių mūšių su Romos imperijos legijonais, neįstengus atsilaikyti prieš keleriojai galingesnę priešą -- buvo nugalėta -- ir Graikija okupuota.

Imperatoriaus įsakymu turėjo būti sukiesti visi graikų tautos vadai, kovų didvyriai bei išminčiai, kad jie prabiltų į graikus savos tautos vardui ir lieptų jiems paklusti okupanto valiai.

Ir kartą ir kitą įsakymą skelbė, o graikų kilmieji tautos vadai ir karžygiai -- romėnų šaukdami -- nepasirodė.

Imperatorius įtūžė! Visugriežtumui ir nugalėtojų autoritetui pareikalavo iš graikų, kad jie nedelsdami sušauktų savo tautos didvyrius ir vadus apspręsti jų tėvynės ateities likimą.

Pastarieji, gi, susirinkę kapi-nėse garšiai šaukdami įsakynę: -- Didvyriai! Kelkitės! Jus kviečia Romos imperatorius! Tačiau didvyriai iš kapų neapėjo.

De Gaulle...

(Atkelta iš 1 psl.)

karinės politikos reikaluose vis daugiau svorio įgauna du palyginti nauji Adenauerio ministrai, iki šiol buvę labai paklusnūs ir labai ištikimi senajam kancleriui: Gerhard Schroeder ir Kai-Uwe von Hassel. Abu protestantai ir anglofilai.

Naujas krašto apsaugos ministeris, prūsų kilmės Kai-Uwe von Hassel, o ne prezidentas pagal vokiečių konstituciją, yra vyriausias kariuomenės vadas. (Jis yra tarp kitko vokiečių kolonistų Afrikoje sūnus, Afrikoje gimęs ir už tat turi toki keistą 'afrikonišką' vardą).

Jei buvęs ministeris Straussas, katalikas ir bavaras, pašalintas Der Spiegel aferos pasėkoje, reikalavo ir vokiečiams atominių ginklų, von Hassel yra kuklesnų pažiūrų. Jam, kaip ir amerikiečiams, atrodo, kad vokiečiai pirmiausiai turi apsiginkluoti konvencionaliais "senais" ginklais. (Jis, tarp kitko, yra skandinavų karinės sistemos gerbėjas, pagal kurią atsarginiai namuose turi uniformas ir lengvus ginklus. Tokiu būdu mobilizacija ten gali būti praversta per kelias valandas).

Kaip buvęs iki šiol Vokietijos šiaurinės provincijos Schleswig-Holsteino ministeris pirmininkas, von Hassel nori NATO gynimą pratęsti toliau į šiaurę, o ne ginti vien Rėiną.

Dėl viso to, pasekretorius Ball, įkalbinėdamas Adenauerį priešintis de Gaulle norams, susilaukė dviejų taktinių: Schroederio ir von Hasselio. Kiek su jų nuomone skaitysis Adenaueris, paaiškins per paskutiniojo vizitą Paryžiuje. Tačiau Adenauerio viešpatavimas negali labai ilgai trukti. Be to, jis pats turi simpatijų amerikiečiams. Adenaueris anglų, kaip ir de Gaulle, nemėgsta. Jie, anglai, jį du kartu buvo pašalinę iš Koelno vyriausio burmistro vietos. (Pirmą kartą po 1 D. karo už tai, kad Adenaueris nedavė įsakymo nusiimti kepurę prieš kiekvieną anglų karininką, ant-rą kartą, po paskutiniojo karo, už tai, kad jis daugiau domėjosi ateities vokiečių politikos susiklostymu negu Koelno griūvėsių valymu).

Tačiau asmeninės simpatijos ilgainiui turi užleisti vietą politiniams apskaičiavimams. Daugumas vokiečių, kaip ir pačių prancūzų politikų, vis dėlto galvoja, kad britų įsileidimas į Bendrąją Rinką, kaip pirmas žingsnis prie platesnės Jungtinės Europos ir vėliau ko gero Atlanto Unijos su JAV sudarymo, yra reikalingas.

Romėnai sekdami, kaip krašte vykdomi imperatoriaus įsakymai -- stebėjosi šia graikų savotiškai keista elgsenos apraiška ir įpaklausė: -- Sakysite, graikai, kodėl jūs neinate į žmones, miestus bei gyvenamas sodybas ir nekvičiat gyvųjų, bet keliat mirusiųs -- mums jų nereikia?! Juk tai nesamoni!

Graikai paaiškino romėnams: -- Mes šiandien neturime gyvų didvyrių. Jie mirė! Kiti paguldė galvas kovos lauke begindami tėvynę. Jei jie būtų gyvi, tai jų -- romėnų -- čia nebūtų.

Pasakyta gili mintis ir visiems -- visais laikais suprantama. Todėl manau, kad ši istorinė legenda bus suprantama ir mums lietuviams; nes mūsų tėvynė Lietuva -- kaip ir to meto Graikija, ne vien tik okupuota ir paversta, bet dargi padalinta į keturias respublikas: Lietuvą; "Gudiją" -- Dėsną; Senoji Vilnia; Naugardukas; Sluckas; Slanims -- kurio apylinkės kaimai, kaip ir Gardino apskrityje dar lietuviškai kalba; Prūdėnai; Sakalė ir Lietuvos Brasta.

Tikrosios Lietuvos tolimiausiai pietus nutolusi lietuviška sritis -- Maironio gimimo laikais -- prieš 100 metų -- dar puikiai lietuviškai kalbanti ir kuri sudaro natūralią sieną, su vienu -- šalia Pabaltijo -- nuo širdžiausiu kaimynu -- ukrainiečiais. "Lenkija" -- Seina; Augustavas, Suvalkai. Ir "Kalinigradas" -- Karaliaučius -- Mažoji Lietuva. Gi, lietuvių tautos vaikai išblaškyti po visą žemės rutulį: nuo Lietuvos iki Vladivostoko, Vakarų Europos, Pietų ir šiaurės Amerikos; Naujosios Zelandijos ir tolimos Australijos. O tie, kur pasiliko savame krašte, kenčia ne išpasakytą ir jokiū mastu neišmatuojamą okupacinę priespaudą.

Todėl, akivaizdoje šių visų Kremliaus padarytų nusikaltimų bei skriaudų -- nepridera mūsų tautos vairotojų ir bendrai lietuviams atsiliepti į bolševikų vylių -- klasingai peršamą lietuviams "kultūrinį bendradarbiavimą" su pavergtu kraštu, pagal politbiuro norą ir bolševikų sanpratą.

Mūsų giliu įsitikinimu lietuvių daug laimėtų, jeigu mūsųose Maskvos satrupo šauksmas, kaip ir romėnų pas graikus -- nebūtų išgirstas. Tuo pačiu užkirstume kelią bolševikiniam "Trojos arkliui" į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vienybės ir mūsų vedamos politinės kovos -- prieš krašto okupantą -- grovimą iš vidaus.

Gi, tiems, kurie apakinti sovietinės propagandos jau spėjo "Trojos arkliams" pasinaudodami į mūsų visuomenę įjoti ir pasislysti silpninti lietuvių kovos frontą prieš rusų bolševikus -- noriu jiems priminti poetės Salomėjos Neries vieną jos gyvenime įvykusių būdingą epizodą.

Jai parašius Stalinui dedikuotą poemą, kurioje suniekinusį savos tautos garbingą praeitį ir Lietuvos Nepriklausomybės metą -- pataikūniškai išgarbino didžiausią pasaulio istorijoje žinomą tironą -- Staliną.

Kremliaus budelis ją labai susidomėjo. Buvo pakviesta Maskvon, kad perskaitytų poemą lietuviškajame originale. Gi, vertimą atkartoto rusų kalboje Maskvos "Bolšoj" teatro aktorius, Stalinas nepaprastai poemos turinui susižavėjo, o Salomėja irgi jautėsi laiminga galėdama nužemintai sudėti savos lietuviškos sielos dvasines var-sas po okupanto kovoms. Tik, kai po iškilmingų pietų Stalinas Salomėją N. globoti pavedė rusų rašytojų draugijos pirmininkui Aleksejui Tolstojui -- jo poveiky -- tėvynės atžvilgiu, kažkas Salomėjos širdyje nepaprastai įvyko.

O buvo taip. Tolstojus Salomėjai aprodė Kremliaus įžimybės: mokslių akademijos rūmus, bibliotekas, muziejus -- kuriuose Salomėja matė tiek daug apie Lietuvos garbingą praeitį liudijančių ir Lietuvai priklausančių vertybių, kurios čia atsirado pastarųjų šimtmečių laikotarpyje, rusų Lietuvos apiplėšimų keliu. Dar jiedu kalbėjosi ir apie daug kitų dalykų, liečiančių mokslą bei tautos ir jų tarpusavio santykius.

Einant siauru koridorium, stauga senukas pasuka į vieną mažą kambarėlį ir jiedu atsisėdė. A.

Tolstoj be jokių įžangų kreipiasi į Salomėją:

-- "Gaila man tavęs Salomėja, gaila! Jeigu jūs būtų ne 3, o 30 mil., tai jūs mums atneštumėt Europą -- o kadangi jūs nėra 30, o tik 3 mil. -- tai mes jums atnešėm Aziją".

Paskui staiga rašytojas pakyla, sakdamas: "Pamiršk apie ką mudu kalbėjome".

Taip be prologo ir epilogos patrus lietuvi atveria akis. Jai atskleidžia pačios savęs apgaudinėjimo paslaptį ir parodo klaidą realybę bei stebėtiną vertės lietuvių dvasinių ir fizinių galių pajėgumo santykį -- lygindamas mažytę Lietuvą su Rusijos kolosais.

Čia tautos dezertyrės sąžinė pabudo. Pasruvo ašaros. Tolstojas pasakė žodžiai tarytum baslio smūgiai, lyg Laisvės Varpo dūžiai jos galvą daužė atsikartodami širdies gėlmę aidui:

-- "Salomėja, tu patį savos tautos ir Lietuvos valstybės didybės ir garbės bejausmę išdavikę!"

Bernardas Brazdžionis savo laiku yra tiksliai aptaręs mintį: -- Mylėsi Lietuvą iš tolo, visa širdim, visais jausmais, iš tolo meilė neparpuola -- po baltos marmuro namais.

O kaip gi tikrovėje yra su emigracijos lietuviams, kai žengiamo per Balto Namo slenkstį? Ten, mūsų pėdos paliko ne vien žemės, bet tapo įrašytos į lietuviškos ir nelietuviškos spaudos skiltis. Bet kaip? Anot žur. J. Cicėno: -- Aiman! Kur link mes einame? Gal bijom atsigręžti veidu į bolševikų pavergtą ir nutęstą Lietuvą, kad per ambicijų "miglas" nematome tautos opijų rekalių? O kas svarbiausia, tai kad lietuvių iki šiol dar vis neapsisprendė, ar drąsos neturi reikalauti tų žemių, kurios Lietuvos valstybei šventai priklauso! Todėl būtų pravartu nūnai patikrinti visą turimą istorinių šaltinių medžiagą sutelktą, tarp 1918 ir pastarųjų metų, liečiančių lietuvių tautos žemes ir valstybės sienas.

Kurzuono linija vienšališka. Neobjektyvi. Priskyrusi didelių lietuvių etnografinius plotus Lenkijai ir Vokietijai ir tuo pačiu suskaldžiusi Lietuvos teritoriją ir tautos vienybę.

1920 m. Maskvos sutartimi nustatytos Lietuvos valstybės sienos taip pat visų lietuviškųjų žemių ir lietuvių neapjungė.

Be abejo, didele dalimi tas galėjo pareiti ir nuo delegacijos sąmoningai ar per klaidą sudarytos veik išimtinai iš vienos tautinės mažumos žmonių grupės. Antra vertus, lietuvių jau nuo pirmojo Lietuvos padalinimo laikų atsidūrė defenzyvinėje pozicijoje, kas neabejotinai paveikė ir veikia į mūsų diplomatiją.

Bijota 1918 m. ir "tuteišų", dar taip neseniai lietuviškai kalbėjusių, kad tariamoji dauguma nebūtų jaunos valstybės silpnumo priežastis, todėl ir apsisotė ties 3,5 milijonų Lietuva.

Bet štai 9 spalio lenkų klasta ir durtuvas Lietuvos nugaron -- atimant Vilnių -- mus stipriai pakirto. Lietuva mažėja. Nuo kai kurių lietuviškų sričių mes atsiskėm patys. Kitas sritis mums militarinė jėga -- talkininkaujant tarptautinei institucijai -- pagrobė ir pagaliau netekome valstybinės nepriklausomybės, o kraštas eina iš vieno okupanto rankų į kitas: suvargęs, be teisės ir įtakos.

Žiūrėdami iš 44 m. laiko perspektyvos šiandieną matome ba-

lansą: ir ką laimėjome ir ką praradome.

O tuo tarpu "tuteišai", pasigedę Lietuvos palengva artėja prie gudų. Kas vartė rankose Paryžiuje atspausdą Gudijos žemėlapi, rado ne vien tik Rytų ir Pietvakarių Lietuvos žemes, bet matė net patį Vilnių -- Lietuvos sostinę -- inkorporuotą -- Gudijon.

Pabuskime! Gal gi lietuvių vieną kartą su "tuteišais" susipras ir momentui atėjus atitaisyti senas klaidas: gudams paliekant Gudiją, o "tuteišų" lietuviškas žemes ir žmones nutautintus dėka lenkų bažnytinės administracijos -- sujungs kaip brolius į vieną Lietuvos valstybę, kurios jau nei lenkai nedrįstų pravedžiuoti "Kovenska Litva". O tokia Lietuva neabejotinai prašoksta 3 milijonus, kaip kad mūsų memorandumai tvirtina ir pasaulinėse parodosose brošiūros skelbia. Nebūtų jina ir Tolstojas apibūdinta 30, bet 6-ųjų milijonų tauta, kokia ji iš tikrųjų ir esanti. Ryžkimės! Bandykime savyje vietų jogailinės nuolaidų politikos išugdyti Vytautėnį dvasią. Tik tuomet, kai mūsų tauta atras didžiojo dainiaus gimtadienio laikų Lietuvą, tik tada lietuvis Maironiui pastatys nykstantį paminklą.

Tautą įsamoninti, kad pati save atrastų plote, kuriame jos tėvų tėvai gyveno ir kad pasauliui įrodyti jos integralinę priklausomybę Lietuvos valstybei -- yra kur kas sunkiau, negu kad kariui už įrodytą idėją kovoti ar net numirti. Tad kas ateis į šitą svarbų, atsakingą ir neatidėliotiną darbą, kad sudarytų juridinį, istorinį ir geografinį pagrindą suvienyti Lietuvos valstybei?!

Todėl yra pravartu kiekvienam lietuviui arčiau susipažinti su p. V. Mantvydo 1961 m. gegužės mėn. Karyje tilpusiu straipsniu: "Lietuvos valstybės sienos" bei vizorinių žemėlapių. Jis reikalingas studijai.

Kiti istorikai: prof. Pakštas, dr. Šapoka beabejo paliko daug vertingos medžiagos. Neabejoju, kad jos turi ir dar daugiau sukaupę istorikas Ivinskis, dr. Al. Jurgėla, Kviklys ir kiti, bet nesulaukia mecenatų pačiam aukščiausiam tikslui -- Lietuvos valstybės sienoms ginti. Prisi-pažinkime, kad mūsų neapdairumas ar apsiileidimas privėdė prie to, kad šiandieną Vilnius -- visą laiką stovėjęs etnografinės Lietuvos centre, jau atsidūrė į pietrytinį pakraštį.

Šiam pragaištingam darbui be atvangos darbuojasi lietuvių prieštai. O mes už surinktą skai-

tiką vos teišleidžiame vieną kitą knygą, žemėlapi ar propagandinę brošiūrą, kurioje dažniausiai irgi atsispindi ne mūsų pačių surinktoji apie lietuvių tautą ir valstybę apjungiamoji medžiaga, bet tęsiame, sakytume, pagal tradiciją, savo laiku kurio nors okupanto mums tendencingai primestą statistiką ir suskaldytos Lietuvos ribas.

Tokių būdu ignoruojame Mažąją Lietuvą, bei kitas lietuviškas sritis. Jų teritorijos ribose talpindami žemėlapių paaiškinimus; lyg būtumėm pritrūkę popieriaus, kad patys apkarpytume savos valstybės pakraščius.

Tokias Lietuvos valstybės sienas turėtumėm vadinti: -- sienos iš "draugų" malonės.

Bet kurgi tos, kurių lietuvių patys reikalauja?!

Tėvynėje savo laiku buvo pasklidęs gandas, kad Karaliaučius bus įjungtas į Lietuvos Respublikos ribas. Tą gandą sekė darbas. Šiuo reikalu buvo rašyta Lietuvoje ir mūsų užjūrio spaudoje. Karaliaučiaus archyvuose darbavosi lietuvių mokslininkai, stropiai atrinkdami grynai lietuviškų tekstų dokumentus, kaip įrodymą, kad dabartinė "Kalinigrado" sritis, be abejonės yra Mažoji Lietuva ir kaip tokia -- esanti visos Lietuvos integralinė dalis.

Medžiaga surinkta ir atspausdinta. Kai Maskva pamatė, jog ten yra daugiau įrodymų nei ji tikėjosi -- veiklą konfiskavo (!).

Mūsų laimei, nežinia kuriais keliais šių dokumentų vienas tomas

atsidūrė Chicagoje. Galtai ir vie-nintėlis tos rūšies dokumentas laisvajame pasaulyje? Argi neverta juo susirūpinti, kaip ir tolygiais veikalais, liečiančiais Rytų - Pietvakarių ir Mažosios Lietuvos žemes.

***

Gyvename nepaprastus laikus ir nesame tikri dėl staigmenų -- ką žada ryt diena. Todėl ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, kaip ir Mažosios Lietuvos Rezistencija deda pastangas norėdamos atkreipti visų lietuvių dėmesį į gresiančius pavojus iš kai kurių mūsų kaimynų pusės, sąrišy su Lietuvos atstatymo jos etnografinės sienose, kur tiek "tuteišas", tiek lietuvis, tiek ir mažlietuvis galėtų laisvai gyventi suvienytoje Lietuvos valstybėje su sostine -- Vilniumi.

Tad žvelkime į Lietuvą, o Lietuva matys ir mus -- tokius -- kokiais mes esame: -- Jos duobkasiai -- ar kovojančios tautos vieningi sūnūs.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI NAUJAI ISLEISTAS KNYGAS:

Gen. V. Nagius - Nagevičius, gyvenimo ir darbų apžvalga \$6.00

Stasys Santvaras -- Aukos Taurė -- autoriaus penktoji lyrikos knyga \$2.50

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visus pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MID WEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Wiskey Full ..... Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine ..... Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-5344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MAŽOJI LIetuva IR — MAŽAS DARBELIS

Klaipėdos krašto išvadavimo sukaktį paminėjome. Vienur iškilmingiau, kitur tik todėl, kad taip reikia. Atrodo, kad mes kartais dėmesį sukoncentruojam kelių valandų minėjimui, bet nepagalvojame, kad iš istorinių įvykių raidos iškyla pasekos, reikalingos atsiminimo dažniau, nei sukakties dieną.

Dažnesnio atsiminimo reikalauja neužgesusi Mažosios Lietuvos problema. Tos problemos žiburiai — Mažosios Lietuvos žmonės. Jie gyvi ir jie mūsų tarpe. Tik nelaimė, kad mes kartais juos palaikome kažkokio mums egzotinio krašto žmonėmis, ne savo kraujo broliais ir sesėmis.

Kaip gyvas mūsų tarpe Klaipėdos sukilimo vadas konsulas J. Budrys, gyvas ir veiklus pirmosios direktorijos pirmininkas Erdm. Simonaitis, gyvi ir sukilimo dalyviai, gyva ir veikli Mažosios Lietuvos gyventojų dalis, atlaikiusi karo audras ir emigracijos vėjus.

1923 m. sausio mėn. žiemos šalčiuose sukilėliams kapituliavo ne Klaipėdos kraštas, bet alijantų karinė vadovybė, vienu metu norėjusi kraštą su uostu priskirti Lenkijai. Klaipėdos kraštas buvo išvaduotas iš pokario politinių intrygų, bet ne užkariautas Lietuvos teritorijai plėsti. Jis buvo prijungtas ir įliedintas į natūralų Lietuvos krašto ūkinį ir tautinį klestėjimo kelią ir ateitį.

Klaipėdos krašto gyventojai, išskyrus užkietėjusią vokiečių ir jų suklaidintų atskalinų mažumą, susiliejo su lietuvių tautos kūnu ir siela.

Šiandien, žvelgiant į mažlietuvių veiklą, jaučiasi lyg koks tarpas, lyg koks pusbrolio pojučio vaidmuo. Gal todėl, kad giliai religingi, bet — ne katalikai, gal yra ir kitokių priežasčių. Kur jų nėra. Kokios bebūtų priežastys, jos neturėtų plėsti plyši, kuris gal čia tik klaidingai ir be pagrindo įkrito į šias eilutes. Bet jei toks iš tikrųjų būtų, jis vertas pastangų panaikinimui.

Skautai turi gražų, prasmingą ir gyvenimišką "mažų darbų" paprotį. Tai mažų kelmų didelio vežimo nuvertimas.

Yra darbelis, nedidelis, kurį lietuvių visuomenė sąžiningai atlikusi, galėtų parodyti gerą valią. Iš minėjimo išėjus, nelaukti kito sekančiais metais.

LVS Ramovės Clevelando skyrius parodė gražų parvzdį, sukakties proga pasiėmęs paskatinti Mūsų Pajūrio užsiprenumeravimą. Kur nepasiseko energingasis pirmininkas Kazys Budrys, prenumeratorių sąrašas bematant prisipildė. O Mūsų Pajūris, Lvmanto redaguojamas, kad ir malonus, bet labai retas ir plonas svečias. Su mūsų visų parama jis galėtų žymiai sustiprėti ir savo turiniu prikelti prisilpusią meilę mūsų jūrai, mūsų gražiam pajūrio kraštui, jo žmonėms.

Mūsų Pajūrio laukia dideli darbai ir dar didesni uždaviniai. Jis turi informuoti, jis turi kilti ir priminti mūsų pajūrio problemas.

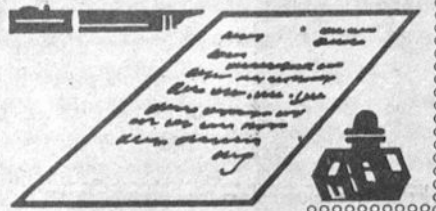
O koks tas mažasis darbelis?

Tai — 1 doleris prenumeratos metams. Bet jis turi eiti ne su nuostolio jausmu, bet su meile ir reikalo giliu supratimu.

Sėkmės, kolega Lymantai!

(j. č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KO GERO SUSILAUSIM ŠIOKIO
TOKIO RENESANSO!

Kada nekada mes santariečiai -- tie piktai jauni žmonės (išskyrus, tiesa, Saulių Šimoliūną, kurs nors ir jaunas, bet niekada nepiktas) -- įsibraudavom į laikraščių skiltis kupini protestų, aštrios ironijos, paniekos kirčių dėl šio ar to. Dargi kitais, ne kiek nereisniais atvejais mūsų skubios, "plačiajai visuomenei" skirtos air mail siuntos būdavo trumpiausiu keliu nukreipiamos atliekamų dalykų vieton, vadinasi, taip ir likdavo niekieno nepastebėtos, nelyginant visos eilės mūsų rašytojų ir kompozitorių darbai.

Bet štai šitas laiškas jau ne

toks. Šneka vėl apie Bronį Railą -- mūsų Pona Žurnalistą, žinantį Rašytojų Draugijos valdyboje, kaip Adlai Stevenson Demokratai suvažiuavime. Tik šneka šį sykį jau kitokia, nes kitoks ir jos kaltininkas. "Mėnesio pabirus", "Prezidentai, princiai", "Inteligenti dauba", "Novelės varžytinės", "Kas Gasparo palikta" -- tai kelios juoduose Dirvos staciakampiuose sutelktų teksto stulpelių antraštės. Tai kelios prošvaistės, kurių perlų žvejai surastų ir kitose kultūros srityse, žadančios padaryti tą viešą ano meto nusismukdymą lyg ir perankstyva. Ir vis tai Bronio Railos nuopelnas! -- ne to Railos pikčiurnos, neklaidingiausiojo

CHICAGOS AUKSTESNIOJI LITUANISTIKOS MOKYKLA IR JOS RŪPESČIAI

Chicagos Aukštesniosios Lituaništosios Mokyklos Tėvų Komitetas sausio 12 d. Jaunimo Centro, atseit, pačios mokyklos, patalpose, surengė šaunų vakarą. Jame dalyvavo didelė dalis mokinių tėvų ir jų bičiulių, mokytojai, o taip pat apšviesti jaunimo -- šios mokyklos mokinių, o taip pat ir jų draugų, tiek lietuvių tiek kitataučių. Trumpai -- visos Jaunimo Centro patalpos buvo užimtos baltosios dalyvių ir visur girdėjosi ūžesys, tarytum, bičių avilyje. Rengėjai publiką paskirstė į dvi sales, abiejose jų parūpinami atskirus orkestrus. Šalutinė salė (klasė) buvo užkandinės ir... atgaivos kampečiai.

Baltosios programa, dainų ir žodžių pynė -- Maironio Lietuva, įsakmiai skirta Maironiui pagerbti, praėjo sklandžiai ir aukštame lygyje. Visa baltosios publika, programos vykdytojai -- moksleiviai ir žiūrovai -- svečiai, vienodai jautriai ir pakiliai susitelkę, išgyveno Maironio Lietuvą garsuose ir vaizduose. Juos patiekė vyr. klasių moksleiviai, vadovaujami dir. J. Masilionio, mokytojų A. Šimaitienės, Fausto Strolis ir kt. Deklamavo: Kęstutis Norvilas, Dalia Valatkaitytė, Audronė Lesnaiskaitė, Rima Repšytė, Aušra Gilytė, Aukšė Balčiauskaitė, Antanas Rauchas ir Alvydas Jonikas; mišrus choras sklandžiai padainavo keletą dainų. Beto, pynės slinktyje įspūdingai deklamavo ištisa grupė: Nebeužtvėnsi upės bėgimo... Programos jungtis -- pranešėjas Šarūnas Valiukėnas.

Baltosios pelnas įgalins Mokyklos Tėvų Komitetą atlikti kai kuriuos būtinus mokyklos uždavinius, reikalaujančius išlaidų, išlaidų, kurių nebeįvykdyti tėvų mokamas mokėstis už mokslo (\$25.00 metams). Šia proga minėtini šios mokyklos rėmėjai, patys berods, nedalyvavusieji šiame baltosioje, bet paaukoję baltosios dalyviams burtų kelių paskirstytuosius laimėjimus: JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondas -- Aleksandryno prumeratė -- vieną egz., dail J. Paukštelienė ir Vaičiūtis įjų kūrbybos paveikslus, prekybininkai: J. Lieponis -- knygų spintelę, Ad. Vaitkevičius -- saldinių dėžę, Civinskai -- vazą ir lėkštę ir kt.

***

Chicagos Aukštesniojoje Lituaništosios Mokykloje 1962/63 m. met. yra 234 mokiniai, jų tarpe aštuntose (išleidžiamosiose) klasėse -- 44 mokiniai. Viso dirba 10 klasių: dvi aštuntos, trys septintos, dvi šeštos, dvi penktos ir viena parengiamoji.

Mokyklai vadovauja: direktorius J. Masilionis, 6432 So. Keating Ave., Chicago 32, ILL., vicedir. -- I. Serapinas, sekr. -- A. Šimaitienė; mokytojaus be minėtųjų dar šie mokytojai: O. Krikščionienė, A. Rugytė, Kun. G. Kijauskas SJ, V. Literkis, D. Velička, Kun. J. Raibūzis SJ, A. Rūkštelė, A. Dundulis, A.P. Bagdonas, V. Liulevičius, I. Smielauskienė, F. Strolia ir Kun. K. Trimakas SJ.

Mokyklos ūkinius reikalus tvarko ir lėšas sutelkia kiekvieniems m. metams tėvų renkamas komitetas. Šiuo metu tokio komiteto sudaro: pirmininkas Pra-

nas Matulionis, 6420 So. Rockwell Ave., Chicago 29, ILL., nariai: P. P. Stankevičius, S. Endrijonienė, Z. Bakaitis, J. Žebrauskas, I. Šilkaitienė, E. Strasevičienė, P. Jurenas ir P. Norvilas.

Kaip ir praėjusiais trejais metais taip ir šimet norima išleisti mokyklos metraštį, kuriam tikslus vardas dar tebeieškomas... Metraščiuse spausdinami geresnieji moksleivių klasės ar namų darbai, literatūros nagrinėjimai, dailiosios prozos ir poezijos bandymai, aprašymai, reportažai, žodžiu, visa tai, ką gražesnio moksleiviai parašo, sukuria. Jie patys ir redaguoja metraštį, globėjo, kuriuo šimet yra pats direktorius, priežiūroje. Šiais metais norima praplėsti metraščio bendradarbių tinklą. Tai padaryta viešu atsišaukimu, kviečiant metraštyje savo rašinius, kūryba dalyvauti visą lietuviškąją moksleivią, nežiūrint gyvenamosios vietos bei lankomų mokyklų. Metraštis yra efektinga priemonė įtraukti mūsų priaukščiąją kartą į lietuvišką plunksnos darbą. Todėl kiekvienas susipratus lietuvis, kur jis besirašytų, kviečiamas pagal išgales remti šio uždavinio vykdymą. Lengviausiai tai galima atsiekti, pinigine auka paremiant šį darbą. Kiekvieno aukotojo pavardė bus skelbiama metraštyje, rėmėjų skyriuje. Paaukoję nemažiau

\$2.00 gaus dar ir metraštį. Aukos metraščiui galima pasiųsti Tėvų Komiteto išdėstui J. Žebrauskui, 945 West 32 Street, Chicago 8, Illinois arba įteikti šeštadieniais mokykloje būdintiui Tėvų Komiteto nariui.

Šimtinio metraščio redakcinė komisija: pirmininkas -- Šarūnas Valiukėnas, vicepirm. -- Vytautas Nakas, sekr. -- Rimvydas Vasiukevičius, meno redaktorius -- Mirta Pakalniškytė ir foto red. -- Kristina Grabauskaitė.

***

P.S. Neiškenčiu šia proga netais žodžių, dėl šimtinio ČAL Mokyklos Tėvų Komiteto pasirinkto metodo apie mokyklą "plačiau painformuoti mūsų visuomenę". Ir būtent, to komiteto narys pasirenka vienintelio dienraščio skiltis, paruošdamas jas mokyklos aktualijomis pasikalbėjimą su direktoriumi ir komiteto pirmininku... Ar gi nebūtų tiksčiau retkarčiais pasikviesti visos lietuviškosios spaudos reporterius ir padaryti bendrą pasikalbėjimą, pavadinkim, spaudos konferenciją? Tokioje konferencijoje iškeltosios aktualijos ir informacijos kiekvieno laikraščio reporterių galės būti lengvai įdėtos atitinkamuose laikraščiuose ir tikrai plačiai apie mokyklą painformuos lietuviškąją visuomenę.

(mv)

GINTARAS IR KRAUJAS KNYGNO LANGE

Lietuvos pogrindžio pasiuntiniai, krauju užmokėję už žygių Vakarais, karčiai patyrė, kaip sunku prasilausti pro Laisvojo Pasaulio "popierinę uždaugą" su faktais apie Sovietų priespaudą ir, ypač, apie pavergtųjų aktyvų ir nuolatinį pasipriešinimą raudonajam kolonializmui. Šios temos yra "tabu" taip vadinamų liberalų kontroliuojamoje spaudoje, radio, televizijoje, knygnyuose ir viešose bibliotekose.

Tą patį nusivylimą yra patyrę lietuvių išeivijos paskiri asmenys ir grupės, bandžiusios ar bandančios šį tylos sąmokslą pralaužti knygomis, informacija ir kitomis priemonėmis. Net ir JAV kongresas turi tą pačią bėdą, kaip matyti iš 87-to kongreso "Report on Hearings on Captive European Nations by Subcommittee on Europe of the Committee on Foreign Affairs, Oct. 29, 1962". Tad reikia skaityti didelę parama Lietuvos laisvės bylai, kad Ameriian Opinion Library -- didelis prieškomunistinis knygynas-biblioteka esąs

Stamford, Conn. centrinėje miesto aikštėje, paskyrė ištisą langą K.V. Tauro knygai "Guerilla Warfare on the Amber Coast" reklamuoti. Meniška dekoruotame lange, lietuviškų audinių, juostų ir kitų puikių liaudies meno dirbinių fone išstatytas gintaro spalvos knygos, apsuptos Baltijos gintaro dirbinių. Lietuvos žemėlapyje fone trispalvė ir Vytišio sudaro centrinę dekoraciją, gi Lietuvos pajūrio nuotraukos smalsiam praeiviui padaro "Amber Coast" gyvu vaizdu. Ir visa tai ne lietuvių, bet amerikiečių knygno lange. Tai ypač džiugu turint omeny, jog praeityje Stamfordo lietuviai nesekmingai yra bandę surasti galimybę išskirti bent Lietuvos kovą viešumon iškeliantį plakatą kurios nors centrinės krautuvės lange Birželio minėjimo proga. Gintarą ir kitus lietuviškus papuošalus minėtai lango dekoracijai mieliai paskolino iš savo rinkinių apylinkės lietuviškos moterys.

Stamford, Conn. yra valandos atstume automobilu nuo New Yor-

ko, turi apie 90,000 gyventojų, kurių daugelis yra labai įtakingi Amerikos biznio, valstybės, meno ir informacijos srityse. Vietinis laikraštis "Stamford Advocate" yra griežtai prieškomunistinis vedamųjų skiltyje, kas, deja, retai pasitaiko didžiojoje spaudoje, gerai informuotas Lietuvos byloje ir labai prielankus Lietuvos laisvės kovai.

Kaip vietinės spaudos prielankumas taip ir "American Opinion Library" lietuviško lango dekoravimas nereikėtų skaityti tik atsitiktiniu pasisekimu, bet Stamfordo lietuvių nuolatinio pastangų pasekme. Langas, pavyzdžiui, atsirado tik todėl, jog lietuvių kolonija yra užsirekomendavusi kaip labai aktyvi prieškomunistinėje kovoje, ir daugeliu progų atkreipianti amerikiečių dėmesį į Lietuvos tragediją ir raginanti iš to pasidaryti išvadas. Yra davinų manyti, jog bibliotekos vadovybė pagal vietinę koloniją yra susidariusi įspūdį ir apie visą lietuvių išeiviją Amerikoje. Tas įspūdis galėtų sustiprėti, jeigu knygynas gautų "Guerilla Warfare on the Amber Coast" užsakymų ne tik iš vietos, bet ir iš kitur. Tai yra puiki dovana, ypač angliškai kalbantiems bičiuliams, daug tinkamesnė negu degtinės bonka: išsilaiko ilgiau ir kainuoja mažiau. Vos \$ 3.11, priskaičius mokesčius. Tad, norį užsisakyti knygą sau ar kitiems, turėtų nedelsdami siųsti čekį American Opinion Library vardu, adresu: 69 Atlantic Str., Stamford, Conn. Tai gal paskatintų knygyną palaikyti ilgiau lietuvišką langą ir paskleisti Lietuvos didvyriškos kovos garą tarp skaitančios amerikiečių publikos.

Vilius Bražėnas

ELIZABETH

TRIŲ KONCERTAS

Kaip ir buvo tikėtasi, trijų menininkų koncertas, įvykęs Elizabeth 9 d., sutraukė labai gausų visuomenės būrį. Kokio iki šiol nė viename koncerte čia neteko matyti. Be to, malonu pabrėžti, kad koncerto klausytojų didžiąją dalį sudarė vietos jaunimas, besidomintis savotarpo išaugusiais ir kylančiais menininkais. Daug atsilankė ir ne-lietuviškos visuomenės, kuri domisi savo vietos menininkais. Tai buvo tikra meno šventė, suteikusi progą pasigėrėti ir pasidžiaugti savo meno pajėgomis.

Koncerto programa buvo labai įvairi, gerai parinkta ir įdomi. Dėl aukšto kultūrinio lygio ir skoningo išpildymo koncertas laikytinas įspūdingiausiu ir geriausiai pasisekusiu Elizabeth. Tik viena yra pagaidautina, kad tokie vertingi koncertai nenutrūktų, bet priešinai, būtų tęsiami ir pakartojami kitose kaimyninėse vietovėse.

Kontraltas Carol Bowen pasiėmė kaip pajėgi ir spalvinga solistė. Jos aukštosios gaidos skambėjo švariai ir galingai. Ypač įspūdingai darė jos ir Liudo Stuko sudainuoti lietuviški duetai. Lietuviškas dainas Carol padainavo subtiliai, gerai suprasdama ir įsijausdama, tik reikėtų kai kuriuos lietuviškus žodžius geriau ištart.

Baritonas Liudas Stukas, simpatringai ir laisvai jausdamasis scenoje, ypatingai sužavėjo klausytojus Čerienės "Lietuvos Laukais", Tallat-Kelpšos "Žaliojo Lankelė" ir Klovos "Daina turtingas gyvenimui". Jis, kaip matyti, daro labai gražią pažangą.

Irena Veblaitienė žodžio menu tikrai užburė klausytojus įvairių lietuvių poetų eilėraščių deklamacijomis. Ji labai vykusiai perdavė poetų išgyventas nuotaikas kūrinuose. Daug padeda ir pagilina kūrinio įspūdį jos geras balsas, tarsena ir tikslūs žodžių kirčiavimas. Irenos deklamacijos visada palieka neišdildomą įspūdį.

Alg. Kė.

• Maskviniai komunistai pyksta ant R. Kinijos komunistų dar ir dėl to, kad pastarieji taip pat skelbia, jog Kubos įvykiuose pralaimėtoju išėjęs Chruščiovas.

• Kelionė į mėnulį nenumatoma anksčiau, kaip 1967 m. Trims astronautams sutalpinti raketos pagaminimas kainuos tarp 500 iki 1,000 mil. dolerių.

Neolituanų Orkestro įgrotą plokštelę "Mes Grojame Jums" galima įsigyti:

BOSTONE: Antanas Viliuškis, 5 Adams St., Dorchester, Mass.
CLEVELANDE: Dirva ir Vasilovas Vinclovas, 1903 Sunset Dr., Cleveland 17, Ohio.

CHICAGOJE: Cezaris Modestavičius, 6456 So. Talman Ave., Chicago 29, ILL.; Rimas Mulokas, 3210 W. Marquette, Chicago 29, ILL.; Jonas Našlūnas, 6829 So. Maplewood Ave., Chicago 29, ILL. Mečys Šimkus Real Estate, 4259

So. Maplewood Ave., Chicago, ILL.

DETROITE: Jonas Gaizutis, 591 W. Grixdale, Detroit, Mich.
NEW YORKE: Juozas Maurukas, 84-23 116th St., Richmond Hill 18, N.Y.

LOS ANGELES: Vytautas Aleksandriūnas, 2458 Silver Lake Blvd., Los Angeles 39, Calif.
PHILADELPHIJOJE: Petras Mitalas, 7322 Oak Ave., Philadelphia 26, Pa.

TORONTE, KANADOJE: P. Kvedaras, 325 Wellesley St., E. Toronto 5, Ont.

AKADEMINIS GYVENIMAS

Korp! Vytis ir ASD nariai žiemos stovykloje prie Wellston, Mich.

J. Tamulaičio nuotrauka

ASS ŽIEMOS STOVYKLA

Akademiniš Skautų Sąjūdis nuo gruodžio mėn. 27 d. iki sausio mėn. 1 d. suruošė žiemos stovyklą gražioje Wellston, Mich. apylinkėje. Stovykloje dalyvavo ASD ir Korp! Vytis skautai akademikai, filisteriai ir svečiai. Stovyklautojai apsistojo išnuomotuose moteliuose. Netoli stovyklavimo vietos yra įrengti modernūs slidinėjimo laukai, kur buvo galima išsinuomoti slides ir kitą slidinėjimo aprangą. Pavargę ir sušalę slidinėjimai galėjo pasilsėti čia pat įrengtoje kavinėje. Kai kas taip pamėgo šias kavinės, kad didesnį laiką jose praleisdavo ir už tai buvo atžymėti specialiais socialumo diplomais.

Taigi, gamtos ir sporto mėgėjai turėjo progą smagiai praleisti keletą dienų gamtoje ir pamiršti studijų ir darbo rūpesčius. Dėlto žiemos stovyklos yra labai populiarios ir kasmet dalyvių skaičius vis didėja. Šiame stovykloje dalyvavo per šimtą trisdešimt asmenų iš Chicagos, Clevelando, Detroito, Kanados, net tolimosios Kalifornijos ir kitur. Stovyklos vadovybę sudarė: fil. Viktoras Petrauskas -- stovyklos viršininkas, senj. Juozas Kregždys -- registracijos viršininkas, senj. Jonas Žukauskas -- ūkio viršininkas, senj. Vladas Stropus -- Korp! Vytis komendantas ir t. n. Jūratė Šepulaitė -- ASD komendantė.

Didesnę dieną dalį stovyklautojai praleisdavo laukuose slidinėjdami. Pradedantiems slidinėjimams buvo duodamos slidinėjimo pamokos. Vakaraus vyko

bendros sueigos, kurių programą išpildė atskirų vietovių ASD ir Korp! Vytis skyriai. Po programos vyko bendros dainos ir šokiai.

Šeštadienį, gruodžio mėn. 29 d. keletas kandidačių ir vienas kandidatas buvo pakelti į ASD tikrąsias nares ir Korp! Vytis senjorus. Pakėlimas įvyko lauke, snieguotoj aplinkoj prie laužo. Nors naktis buvo šalta, bet visi dalyviai kantriai sekė įspūdingas tradicines apeigas. Į tikrąsias nares buvo pakeltos: Kubiūtė, Boneta Salytė, Velurytė ir Lina Verbickaitė. Į Korp! Vytis senjorus Julius Sakas, Pakėlimą pravedė t. n. Giedrė Statkutė ir senj. Saulius Grėbliūnas.

Stovykloje buvo sutikti ir Naujieji Metai. Tam vakarui buvo sukurta speciali linksma programa -- pirmamečių slidinėtojų krikštaitės. Po sudėtingų, daug visiems juoko sukėlusių krikštaitė apeigų buvo įteikti slidinėjimo diplomai.

Sausio mėn. 1 d. visi stovyk-

lautojai pradėjo skirstytis. Tai liūdniausias stovyklavimo momentas. Visi kažko lūkdriuoją, dainuoja atsisveikinimo dainas ir vis nesiryžta skirstytis kas sau. Nors į stovyklą susirenka iš įvairių vietovių skautai ir skautės, anksčiau niekur nebuvę sutikti, bet po kelių stovyklavimo dienų visi gražiai susidraugauja, tampa tarytum vienos šeimos nariai ir skirstantis visi jaučia nemalonų atsiskirimo jausmą.

Danguolė Markutė.

DIRVOJĘ GAUNAMOS — ir galima užsisakyti paštu — šios knygos:

Alg. Gustaitis — Lietuva — Europos nugalėtoja \$2.50

Alg. Gustaitis — Kova su gaidžiu (mažiesiems) \$2.00

Alg. Gustaitis — Užpuola bitės (mažiesiems) \$2.00

Visa eilė kitų Draugo, Karvelio, Terros, Nidos išleistų knygų.

LIETUVIŠKAI SKAUTYBEI 45 METAI

Šiais metais Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjunga, susidedanti iš Brolijos, Seserijos ir Akademiniš Skautų Sąjūdžio, švenčia savo gyvavimo 45 metų sukaktį.

Nenagrinėdami mūsų skautijos faktų bei statistikos davinių, pažvelkime į jos esmę kaip lietuvių tautos atstovai arba, geriau sakant, atstovai gyvosios, laisvosios mūsų tautos dalies ir panauginėkime skautybės esmę ir jos išnašą į mūsų tautos gyvenimą ir jos reikšmę mūsų tautos ateičiai.

Skautybė savo ideologijoje, kurios pagrindu yra tarnyba Dievui, Tėvynei ir Artimui, yra susumavusi visus reikalavimus, kurie yra būtini moderniojo žmogaus pilnutei asmenybei išugdyti. Skautybė apima visus žmogaus gyvenimo aspektus, tuo išsiskirdama iš visos eilės specifinių organizacijų tarpo, neišskirdama religinio, tautinio, moralinio ar fizinio elemento, proporcingai puoselėdama juos visus savo darbo sistemos visumoje. Skautybės įkūrėjas Lordas Baden-Powell padovanojo pasauliui tobulą jaunimo auklėjimo organizaciją, sukonkretizavęs ir susisteminęs priemones aukštosios ir absoliutinės moralinės vertybės siekti. Jo sistema galėjo pasisavinti kiekvienos tikybos žmonės, kiekviena tauta, ją adoptuoti ir pritaikinti prie savo specifinių sąlygų bei istorinių tradicijų.

Nuo mažų dienų jauno žmogaus gyvenimas, tvarkomas skautų įstatų, padeda per žaidimus, o vėliau per darbą, išugdyti tvirtą pareigos jausmą. Aktyvi religinė praktika, savo tautinių tradicijų pažinimas, jų palaikymas, meilė žmogui pasidaro natūralia jaunolio-jaunulės gyvenimo dalimi. Skatinimas individualių ir kolektyvinių "gerųjų darbų" padaro žmogų aktyvų, naudingą visuomenės nariu. Kiekviena amžiaus grupė, turėdama sau pritaikintą programą, pagal išgales dalyvauja visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Išdavoje to, nei amžius, nei išsimokslinimo laipsnis, nei nedėkingos politinės sąlygos nepajėgia iš žmogaus dvasios išrauti skautiškos ideologijos šaknų. Lietuviškoji skautija nuo pat įsikūrimo 1918 metais yra išauginusi kelias kartas, ir visada buvo gyva -- tiek okupacijų metu, tiek už pavergtosios Lietuvos ribų.

Ne kartą mūsų visuomenės tarpe kyla toks klausimas -- jei skautybė yra tokia universali ir visoje šalyse vienoda, kodėl mes, lietuviai, turime turėti mūsų savitą atskirą organizaciją, o ne įsiliesti į tų kraštų, kuriuose gyvename, esančius vienetus? Į šį klausimą atsakyti reikia šiek tiek plačiau.

Jau anksčiau minėjau, kad Lordas Baden-Powell'is pasauliui davė vieną universalinę idėją, kuri nebuvo nei tipingai angliška, nei turėjo intencijos suvienodinti pasaulio jaunimą virš tikybės ar tautybės ribų. Skautiškoji ideolo-

gija nustotų savo prasmės visiškai, jei ji nebūtų interpretuojama kiekvienos tikybos ir kiekvienos tautos žmonių individualiai. Tiek pirmoji dalis -- tarnyba Dievui -- tiek antroji šūkio dalis -- tarnyba Tėvynei -- palieka ir Dievo ir Tėvynės sąvoką laisvam pasirinkimui. Todėl mes čia, atskirtoji nuo savo kamieno tautos dalis, savo Tėvynės sąvoką ir tradiciją tęsiame toliau lietuviškai tautiniam elementui ugdyti. Tuo skautybė ir yra tokia patraukli ir populiari, kad ji savo idėja yra tarptautinė, o savo pobūdžiu yra grynai tautinė. Tautinės skautybės tradiciją Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjunga tęsia visose keturiose pasaulio šalyse, kur tik yra gyvas lietuviškas židinys.

Tautinis momentas yra mūsų sąjungoje ypatingai pabrėžiamas -- tam tikslui yra išdirbta specialiai auklėjimo programa, paruošta patyrusių vadovų ir vadovų. Atkūrimas tautinių tradicijų -- nuo maldų kalbėjimo lietuvių kalba iki lietuviškų valgių gaminimo, liaudies meno pažinimo, dainų dainavimo -- yra vienas iš svarbesnių Sąjungos darbo uždavinių.

Rezultate to, kai pamatai 13-15 metų Lietuvos nemačiusias mergaites audžiančias tautines juostas, 5-7 metų berniukus be klai-

dų giedančius Lietuvos Himną, paaušę jaunimą dainuojantį lietuviško kaimo dainas, įvairaus amžiaus įvairiomis uniformomis apsirengusius skautus žygiuojančius po viena tautine vėliava tautos švenčių minėti, žinai, kad tik tokia skautybė yra pateisinama mūsų sąlygose.

Objektyvumo dėliai turiu pasakyti, kad toli gražu viskas nevyksta taip tobulai, kaip to vadovybė norėtų. Tačiau mes nenusimename -- tobulėjimas juk ir yra mūsų tikslas, o nevisai lengvos darbo sąlygos ypatingai skatina dirbti skautišką darbą su kaipa, galima didesne energija ir pasiryžimu.

Paskutiniu metu ypatingai sustiprėjęs Akademiniš Skautų Sąjūdis jau prisiaugino turtingą jaunųjų intelektualų bei profesionalų kartą. Su laiku jie galės būti mūsų tautos "taikos korpusu", kuris gimtąja kalba su tikra meile savo tautai atiduos savo duoklę, dalindamasis laisvojo pasaulio mokslo laimėjimų rezultatais ir tęsdamas lietuviškas intelektualines bei kūrybines tradicijas.

S.A. Balašaitienė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE 242-4395
SUBURBAN PHONE 656-6330

ALĖ RŪTA

Kelias į kairę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(39)

Aš keliu balsą ir tankinu žodžius. Kartais mamą tai suerzina, ir ji numoja ranka. Bet šiandien ji, atrodo, pailsėjus.

— Palauk, mergšė, aš tave taip suimsiu... Taip suimsiu!

Jos kumštis pakyla virš veido, ir aš imu trauktis į vidų. Jau pralaimiu, jau pralaimiu...

Dabar ji pailsėjus. Dabar ji turi laiko. Gali ir pažymių knygelės paprašyt. Neseniai ją gavau, bet visi užmiršo termino pabaigą, ir aš užkšau tą knygelę giliausiai... Ji gali dabar paprašyt mano knygų ir užrašų. Jie tikrindavę ten, Europoj... Ar tvarkinga... Ha! Ji gali senelės paprašyt paskutinių telefono sąsaskaitų, peržiūrėt, kiek buvo šaukimų į Čikagą... Mano mintys greitai bėgioja.

— O, ja? Sakai, mama, kad dėdė retai...

Staigiai atsimenu. Kartą buvo labai karšta. Mama kibo beveik į kasas. Tada prasitariau apie tėvelį. Pasakiau, ką jis kalbėjo senelei apie mamą. Ji susidomėjo. Ji ėmė klausinėti. Mano kaltes pamiršo.

Jau drąsiau. Yra vilties... Man visada atsiranda kelių išsisukti.

— Sakai, retai čia atvažiuoja...

— Žinoma, retai! Tai tu viena priskambini mums dešimtimis dolerių! Tai tu, su tais savo bernais bekalbėdama! Aš tau kailį...

— Mama! Nevisada tu dėdė čia matai! Ir girdi... Užbaigiu paslaptį. Man šauna mintis. O, boy, kokia mintis!

— Ką tai reiškia, nevisada matau ir girdžiu? Ji atsišloša į sieną ir prisimerkus žiūri į mane. Plaukų garbanos gražiai supa baltą veidą, bet ji man dabar negraži. Akys žiba pikta, lūpos perkreiptos. Mano mama labai negraži, kai pikta.

— Anąkart dėdė ilgai kalbėjosi su tėveliu...

— Tikrai? Ar neišgalvoji!

— Kaip Dievą myliu, mama!

— Na, neprisiekinėk. Nuodėmė. Bet sakyk toliau.

— Sakau, kalbėjosi. Apie tave.

— Apie mane? Gediminas?

— Taigi. Dėdė Gediminas pasakojo tėveliui apie tavo praeitį. Jie manęs nematė. Buvau užlindusi už krūmo...

— Na, gerai. Sakyk toliau.

Mama palinko į mane. Aš mačiau; jos rankos ėmė virpėti. Jaudinosi. Dabar aš jau stipri. Turiu mamą saujoje, kaip Tucis pelę... Net man juokas. Ir neskubu sakyti. Atsikvepiu. Išsiimu iš kišenės kramtomą gumą; vieną pasiūlau mamai. Ačiū, ne. Ji neima. Matau, kaip jos pirštai truputį virpa...

— Ir ką dėdė sakė apie mano praeitį?

— O, aš ne viską supratau! Minėjo kažkokias pavardes. Ir vis tvirtino, kad tikrai. Sako, kad tu buvai tada jauna ir kvaila. Sako, kad kažkoks vyras nušovė merginą ir kad paskui pats... Sako, kad tu daug verkei...

Aš truputį išsigąstu. Mama visa paraudusi, ir ne

tik rankos, o net jos smakras dreba. Gal aš persitenčiau? Gal nereikėjo... Bet — nieko! Tai mano kerštas dėl sugadinto savaitgalio. Reikėjo jai užsisipirti, kad čia važiuočiau! Aš nekenčiu to... to kvailio! Bet nekenčiu ir mamos, kam nuo jo mane atskyrė.

— Ką daugiau dėdė sakė? — mama ištaria tyliai.

Dabar man beveik jos gaila. Bet — tai kas? Aš turiu savo problemų. Tegu...

— Nieko labai daug. Į galą dėdė Gediminas sakė, kad tai ne viskas, kad gal kada nors jis papasakosias...

— Ar dėdė neprašė tėvelio pinigų?

— Ne, — papurtau galvą, nors galvoju, lyg ką atsiminti norėdama, — ne, a-a.

Dabar aš matau, kad čia daugiau, negu mano pokštas. Tiesa, kad aš tai nugirdau. Kažkokia pavardė. Tada "jis merginą ir pats... Ar to nežinojai?..." Man atėjo į galvą šį mano sunkų momentą. Ir gelbėjo! Boy! Mamos veidas dėmėtas. Ji kramto lūpas. Ji visa dreba. Ne, čia daugiau, kaip paprastas juokas. Arba aš gal per daug nuo savęs pridėjau... Nė nežinojau, kad mamai tie žodžiai tokie svarbūs...

— Kai tik dėdė kada atvažiuos, sakyk jam, kad noriu tuoj su juo pasikalbėti!

Mama taip staigiai atsistoja ir išnyksta iš prieškambario! Nei šliurės nesučėža, nei jos drabužiai, kaip paprastai, neišsiskleidžia. Ji visada skuba. Bet dabar — taip staigiai ir taip nepastebimai! Kaip vėjas. Pasi-suko ir nėra.

Ir... O-o! Dabar žinau. Dėdė gaus. Dabar ne tik iš mamos nagų ištrūkau, bet ir džiaugsmo turėsiu! Kai dėdė atvažiuos. Šiur, aš tuoj mamai pranešiu, kad jis tik pasirodys! Ir užsislėpus klausysiuos. Bus scena, žinau, kad bus puiki scena!

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Vincentas Švarcas** žuvo automobilo katastrofoje sausio 18 d. vakare. Tai kartu pirmoji Clevelando susisiekimo nelaimių auka.

Velionis nesenai buvo pėmęs iš savo brolio Jono Švarco automobilį dirbtuvę Addison Ave.

V. Švarco laidotuviams rūpinasi Della E. Jakubs ir William J. Jakubs laidotuvių namai — 6621 Edna Av.

• **Adv. P. J. Kersis**, gyvenantis Peninsula, Ohio, atsilankė Dirvoje ir apsimokėjo prenumeratą sekančioms metams.

Adv. P. J. Kersis turi vertingą ūkį pakeliui iš Clevelando į Akroną, kuriame ne kartą lankėsi Liet. Budžiai ir kt. jaunimo organizacijos.

Ūkis pasižymi ne tik gamtos grožiu, bet ir nepaprastai reta augmenija, surašyta ir atžymėti garsių botanikos profesorių.

Gaila, kad savininkas žada tą ūkį parduoti.

KVIECIAME TALKON

— Kaip gražiai žygiuoja lietuviškas jaunimas lietuviškų organizacijų gretose, — kartais patetiškai sušunka susirinkimo kalbėtojas!

Ir teisybė — parado metu jaunimo gretos atrodo žvalios ir trykštančios energija.

gija. Tačiau energijos neužtenka. Reikia ir konkrečios pagalbos jaunimui.

— Išlikime gyvi tik per savo jaunimą, — moko mus lietuviybės auklėtojai, pedagogai ir lietuviybę besirūpinančios smegenys.

Mes sutinkame. Lenkime galvas prieš šiuos kupinos išminties žodžius. Ir norėdami juos vykdyti gyvenime, jungiamės į pagalbą savo skautiškam jaunimui:

1. Visi atsilankome į skautų-tėvų-rėmėjų ruošiamą vakarą, kuris įvyksta 1963 vasario 2 d., šv. Jurgio parapijos salėje.

2. Būdami skautų tėvai — platiname bilietus, ir savo darbo talka prisidedame konkrečiai ir realia pagalba.

3. Atsilankome visi — jauni ir seni, kieno širdyse dar neišblėsęs lietuviškumo jausmas.

Tegu lietuviybė klesti jaunais ir nevystančiais žiedais mūsų vaikuose!

Norintieji dalyvauti iš anksto rezervuoja vaišių stalus pas skautų tėvų komiteto valdybos narius: B. Auginą — tel. FA 1-8108, K. Lazdiniene — tel. CE 1-8714 ir E. Jakulienę — tel. PO 1-4087.

Bilietai gaunami Dirvoje (pas Vl. Bacevičių ir V. Kizlaitį) ir pas platintojus skautų tėvus. Sekmadieniais — Spaudos Kioske pas J. Mockų.

Atvykę, paremsite skautus, išgarsite mūsų garsėjantį solistą, linksmoj lietuviškoj aplinkoj — gero ir nuotaikingo orkestro sukuriose — maloniai ir linksmiai praleisite vakarą! Veiks bufetas.

Parodykite, jog nesame abejingi savo jaunimui!

• **Imigracijos ir Naturalizacijos Distrikto Direktorius Thomas M. Pederson** praneša, kad Ohio ir Kentucky valstijose gyvenę svetimšaliai privalo iki 1963 m. sausio 31 d., pagal įstatymų reikalavimus, pranešti savo adresus JAV vyriausybei.

Svarbu, kad sausio mėn. bėgyje būtų užpildytos atitinkamos kortelės ir atiduotos artimiausioje pašto ar Imigracijos įstaigoje.

Tėvai ar globėjai privalo

užpildyti tas korteles vaikams iki 14 m. amžiaus.

Th. N. Pederson pažymi, kad savo adresus privalo pranešti visi svetimšaliai, išskyrus turinčius diplomatinį statusą, atstovaujančius tam tikras tarptautines organizacijas ir asmenis, įleistį laikiniams žemės ūkio darbams.

Išidėmetina, kad sąmoningas vengimas vykdyti šiuos įstatymų reikalavimus susilauks baudų, įskaitant deportaciją.

• **George Szell**, Clevelando simfoninio orkestro dirigentas švenčia savo dirigavimo 50 metų sukaktį. Clevelando orkestras paskelbė 1963 metus Szell aukštinės sukakties metais.

Tik 16 m. amžiaus sulaukęs, Szell dirigavo Vienos simfoniniam orkestrui Bad Kissingen kurorte.

G. Szell jau 17 sezoną vadovauja pagarsėjusiam Clevelando orkestrui.

• **Lietuvių Moterų Klubas** sausio 26 d., 7:30 v. v. šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje šiais metais rengia pirmą kortavimo vakarą, kurio pelnas skiriamas klubo labdaros projektams įgyvendinti. Pakvietimai gaunami prieš salės duris ar pas klubo valdybos narius.

THE CLEVELAND TRUST CO. akcijų savininkai sausio 16 d., išgirdę banko vadovybės raportą, galėjo pasidžiaugti naujais laimėjimais paskolų, sutauptų kapitalo fondo ir turto pakitimo dar nebuvusiais rekordiniais skaičiais.

Cleveland Trust Co. kapitalas ir perteklius siekia 130 mil. dol. Tuo būdu paskolų minimumui skiriama suma siekia 13 mil. dol, kas sudaro vieną iš didžiausių galimybių skolintis Cleveland Trust Co. banke.

Cleveland Trust Co., vienas iš didžiausių Clevelando bankų, praėjusių metų balanse rodo indėlių pakilimą \$129,077,465 (lyginant su 1961 metais), paskolos rodo pakilimą \$89,194,172.

Bankas plečia savo įstaigas, statydamas šiuo metu naują pastatą Huron Rd.

Šiuo metu Cleveland Trust Co. turi 72 skyrius ir ruošiasi šiais metais atidaryti eilę naujų Clevelando priemiesčiuose.

SLA 14 KUOPOS VEIKLA

Naujoji SLA 14 Kuopos Valdyba kurią sudaro šie asmenys: Vytautas Braziulis — pirmininkas, Ona Jokubaitienė — vicepirmininkė, Stasys Lazdinis — protokolo sekretorius, Marė Miščikienė — išdo sekretorė, Povilas Šukys — izdininkas; Feliksas Mackus, Margarita Jones, Marė Trainauskaitė — išdo globėjai; Julius Abraitis, Danielius Degešys, Alfonsas Martus — daktarai kvotėjai, pradėjo darbą.

Pirmasis šių metų narių susirinkimas įvyko sausio 8 d. Lietuvių Salės svetainėje. Aptarta kuopos veiklos metmenys. Susirinkusiems gyvai aptarus būdus ir priemones kaip pagyventi kuopos veiklą, sutarta artimiausiu laiku suruošti Vasario šešioliktosios minėjimą kuopos nariams ir jų jūjų šeimoms, su paskaita, trumpa šios Tautos šventės nuotais pritaikyta meninė programa ir kukliomis vaišėmis. Tautos šventės minėjimas įvyks

Vasario 5 d. Lietuvių Salės svetainėje, po Kuopos narių susirinkimo, kuris įprastine tvarka būna 7.00 - 8.30 val. vakare. Tame susirinkime bus patiekta ir Kuopos išdo sekretorės paruošta metinė Kuopos piniginė pajamų ir išlaidų apyskaita. Susirinkime pareikštas pageidavimas, kad būtų suruoštas bent vienas parengimas tokio masto, kaip kad praėjusių metų lapkričio mėnesį įvykęs Ohio valstijos ir Kanados SLA Kuopų narių susipažinimo vakaras -- koncertas, praėjęs su gražiu pasisekimu. Sutarta pavesti Kuopos valdybai tokios didesnio masto sueigos galimybes išsiaiškinti su Kanados SLA kuopų veikėjais ir, jeigu tokios galimybės būtų įmanomos įvykdyti, kitą JAV ir Kanados SLA brolių bei seserijos sueigą, suruošti dar šių metų rudens laike, šlapus arba anapus Niagara Falls.

POKALBIS SU CLEVELANDU MUZIKOS INSTITUTO VADOVU

Neseniai Clevelando Severance Hall, įvyko įdomus koncertas. Su Clevelando Simfonijos Orkestru, piano solistais buvo Vitya Vronsky ir Victor Babin, vyras su žmona, skambino dviem pianiniais. Iškilus piano menininkai -- solistai, yra koncertavę veik visuose žemės planetos kraštuose, tarpe jų ir mūsų mieliame Kaune, kur turėjo eilę pažįstamų, mūsų iškilųjų menininkų tarpe. Pianistas-kompozitorius Victor Babin, šiuo metu yra Cleveland Institute of Music direktorius. Mūsų bendradarbis Vytautas Braziulis neseniai aplankė Victor Babin Muzikos Instituto rūmuose ir turėjo įdomų pasikalbėjimą apie jo vadovaujamą muzikos institucijos darbą, jo koncertines iškilas ir savo pažintį su Lietuvos muzikais, kuri artimiausiu laiku patiekime Dirvos skaitytojams.

PADĖKA

Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos Tėvų Komitetas dėkoja už paramą ir prisidėjimą prie Kalėdų eglutės surengimo mokyklos vaikams sausio 6 d.:

Kun. Klebonui J. Angelaičiui, Mokyklos Vedėjui J. Žilioniui, visiems mokytojams, režisieriui Z. Peckui, dailininkui V. Raulinaičiui, radijo val. vedėjui J. Stempužiui, Q.V. Jokubaičiams M.V. Valiams, A. Kavaliūnui. Už laimėjimus paaugotus dailius (paveikslą ir tortą) L. M. Baliaus ir I.F. Navickams. Laikraščiams Draugui ir Dirvai už skelbimus. Už medžiagines aukas visiems mokyklos tėvams ir svečiams betkuo mus parėmusiems ir atsilankiusiems į parengimą. Didėnėmis sumomis aukojusiems: Liet. B-nės II Apyl. Valdybai, p.p. Skrinskams, Ramanauskams ir Amerikos Liet. Piliečių Klubui -- Ačiū!

Mokyklos Tėvų Komitetas

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

ATSTOVAS
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną ir kitus skanumynus, taip pat tortus vestuvėms ir kitoms progoms.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis
Cleveland, Ohio

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

antroji mūsų krautuvė yra

1404 East 66 Street Tel. EN 1-4551

ir trečioji krautuvė

798 East 185 Street Tel. 531-9328
(Naujosios parapijos rajone).

Čia jūs galite išgyti ne tik mūsų kepyklos įvairiausių gaminių, bet ir visų rūšių maisto produktų.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 2 D. Pilėnų tunto skautų tėvų ir rėmėjų vakaras-balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 3 D. LSS jubiliejinį metų sueigą šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 9 D. Lietuviams būdžiams remti valdyba rengia blynų balių Lietuvų salėje.

VASARIO 9 D. Korp! Neo-Lithuania ruošia Vasario 16 d. minėjimą.

VASARIO 17 D. rengiamas Vasario 16 šventės minėjimas. 10:30 val. pamaldos abejose liet. parapijų bažnyčiose. 4 val. vak. iškilmingas minėjimas naujoje liet. parap. salėje. Rengia Amerikos Lietuvų Tarybos Clevelando Skyrius.

VASARIO 23 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio koncertas-balius šv. Jurgio parap. salėje.

SAUSIO 26 D. 7:30 v.v. Lietuvių Moterų klubo kortavimo vakaras šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 10 D. Pabaltijo valstybių genocido paroda.

KOVO 17 D. Balfas rengia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 24 D. Neringos tunto Kaziuکو mugė Lietuvų salėje.

BALANDŽIO 20 D. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras-balius šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 20-21 D. XIII-jų Š. Amerikos Lietuvų Sportinių Žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos.

BALANDŽIO 27 D. L.T.M. Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas naujos parap. salėje.

BALANDŽIO 28 D. DLK Birutės draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje nuo 12 iki 4 v. p.p.

GEGUŽES 4 D. Dirvos pavasarinis koncertas-balius Slovėnų salėje.

GEGUŽES 18 D. Vaidinimas "Garvės vaikas" šv. Jurgio parapijos salėje. Ruošia Liet. Fronto Bičiuliai.

HELP WANTED MALE

TURRET LATHE OPERATOR

Experienced only need apply. Must have tools and ability to set up own jobs.

BONN MACHINE & TOOL CO.
2914 Orange PR 1-7355
(7, 8, 9)

SALESMEN

Have immediate opening for 2 aggressive man looking for higher earnings, security and opportunity for advancement. Top earnings during our nationally recognized training program, car furnished. Life and hospitalization insurance, paid vacation and many other benefits in a 58 yr. old ever growing Co. Apply in person, see Dave Smith or John Spitzer.

Spitzer Ford Super Market
E. 105 at Chester
(6, 7, 8)

TURRET LATHE OPERATOR

Experienced set-up and operate. Base rate plus bonus. Resident of far East Side pref. Contact W. T. Loyke.

Cleveland Trencher Co.
20100 St. Clair Ave.
(6, 7, 8)

HELP WANTED MALE

DRIVER SALES

ESTABLISHED ROUTES

This opportunity will provide a guaranteed starting salary of \$75.00 per week, advancing steadily to a guarantee of \$95.00 per week, in 4 months. Complete training for establishing routes.

We offer you also, paid health and welfare retirement and paid vacation benefits, AND up to 40 additional paid days off a year.

There is security, and a positive future for responsible family men (23-40). Apply 9 a. m. to 5 p. m. or call for appointment, IV 6-0163.

HALL-OMAR BAKING CO.

EAST BRANCH — 18320 LANKEN ROAD
(Near Waterloo and Nottingham Rds.) (7, 8)

DETROIT

Literatūros vakaras Vasario 16 dieną

Jungtinėmis įėjomis Chicago, Clevelando ir Detroito Korp. Neo-Lithuania skyrė š. m. vasario 16 dieną, Detroito, Lietuvų Namuose, rengia literatūros vakarą. Šio vakaro programoje mūsų jaunoji karta yra nusistačiusi supažindinti ne tik jaunąją, bet ir senąją kartą su mūsų tautos literatūriniais laimėjimais. Girdėsime eilę poetų ir rašytojų: pradedant Maironiu ir baigiant Pūkelevičiute. Poezijos ir prozos reikalai bus pavaizduoti dar Detroito scenoje nematytu būdu.

Po programos — vaišės ir šokiai. Šokiams gros neolituanių orkestras.

Turėsime progos išgirsti ir pamatyti plokštelės "Mes Grojame Jums" autorius ir vykdytojus.

Kiek teko girdėti, visi skyrė šiam įvykiui labai kruopščiai ruošiasi. j. g.

Papildykime savo knygų lentynas naujais lietuvių kūrybos darbais! Nugalekime pesimizmą ir parodykime savo susidomėjimą lietuviška knyga. Dirva jums mielai patarnaus.

Teiraukitės — knygų reikalui suteiksime visas informacijas.

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamų mūrinis būgalo, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1½ garažo.

RE 1-9470

24266 CHARDON RD.

3 miegamųjų, 2 medžiais kurenami židiniai, dvigubas pristatytas garažas, 27 pėdų Florida kambarys su 18x24 pėdų pločio langu ir vaizdu į šildomą maudymosi baseiną ir 4 akrų sklypą su mišku. Savininkas priverstas parduoti dėl ligos. (7, 8, 9)

• Į Pensiją išėjusi pora ar viena moteris reikalingi prie vyresnės moters. Reikės gyventi kartu Avon, Ohio.

Skambinti HE 1-6344 arba rašykite Dirva — 6907 Superior Ave.

USED CAR BUYS

1958 De Luxe Station Volkswagen with Sun — Roof completely reconditioned ready to go only \$1195.

1960 Volkswagen Sedan choice of 3 completely reconditioned ready to go priced from \$1195 to \$1295.

1961 De Luxe Station Volkswagen, low mileage, excellent condition. This unit was sold and serviced by us only \$1795.

MAYFIELD MOTORS

2926 MAYFIELD ROAD
YE. 2-5700 (7, 8)

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR? DIRVAI AUKOJO

• Plk. Ant. Rėklaitis, gyv. Chicagoje, užsakė Dirvą savo pažįstamiems Vokietijoje ir ta progą prisiuntė dar 4 dol. auką.

• Prezidento Antano Smetonos monografijos prenumeratoriai: Per Antaną Matjošką, Boston, Mass. užsiprenumeravo: Garbės prenumeratoriai: Jonas Adamonis, Jonas J. Grigalius, Antanas Bačiulis, Stasys Jakutis, Edvardas Jansonas ir Antanas Matjoška.

Prenumeratoriai: Al. Lapšys, A. G. Namaksy, J. Gedmintas, K. Dusevičius ir P. Viščinis.

Garbės prenumeratoriai: Vytautas Abraitis, Antanas Senikas ir Pranas Kašiūba.

Prenumeratoriai: Jonas Alyta, Antanas Markauskas, Juozas Leimonas ir Vytautas Čepas.

• Prezidento A. Smetonos monografijos prenumeratoriai:

Atitaisydami Dirvos Nr. 150 paskelbtą prenumeratorių sąrašą iš Philadelphia, pranešame, kad sekantieji asmenys prenumeratą užsakė per A. Jonį: garbės prenumeratas — C. S. Cheleden, Augustas ir Valentina Traun — Philadelphia, Pa.

Prenumeratas — A. Dilba ir P. Mitalas — Philadelphia, Pa.; B. Raugas ir V. Volertas — Cambridge, N. J.; B. Vigelis — Camden, N. J.; B. Valius ir A. Jonys — Riverside, N. J.

• Prezidento A. Smetonos monografiją per A. Siliū-

G. Alekna, Racine	2,00
J. Lietuvninkas, Baltimore	10,00
J. Baranauskas, Cleveland	2,00
V. Vasikauskas, Richm. Hill	2,00
P. Didelis, Philadelphia	2,00
J. Stelmokas, Media	4,00
J. Šalčius, Pittston Exeter	5,00
J. Šatkus, St. Catherines	5,00
P. Ališauskas, Richm. Hill	2,00
P. Bulkė, Hamilton	5,00
P. Keturka, Montreal	4,00
A. Krakauskas, Chicago	4,00
V. Gudaitis, Chicago	4,00
M. Židonis, New Haven	2,00
J. Aukštikalnis, Brooklyn ...	2,00
Pr. Pračkys, Cleveland	1,00
Dr. M. Vaitėnas, Cleveland	2,00
V. Juodis, Cleveland	2,00
G. Vidmantas, Rochester	1,00
V. Alksnis, Maspeth	4,00
K. Daugvydas, Detroit	1,00
V. Tamošiūnas, Detroit	5,00
T. Klova, Toronto	2,00
J. Girevičius, St. Catherines	5,00
A. Pimpe, Chicago	5,00
K. Bačkauskas, Woodhaven	4,00
P. Kvedaras, Toronto	5,00
L. Baltrukonis, Cleveland ...	2,00
P. Jaunulaitis, Chicago	5,00
T. Jurcys, Chicago	5,00
K. Arnauskaitė, Bayonne	2,00
S. Nasvytis, Cleveland	2,00
Dr. V. Venckūnas, St. Louis	5,00
A. Kalvaitis, Chicago	4,00

na Chicagoje užsiprenumeravo: Pranas Pakštas, Juozas Budrys ir Bronius Siliūnas.

Per Dirvą -- Garbės prenumeratą -- J. Namikas - Chicago, Ill., K. Žukauskas - Welland, Ont., Kanada.

Prenumeratoriai -- Jurgis Mitkus - Detroit, Mich., Bronius Jurgelionis (A. Dundulio dovana) - Adelaidė, Australia, Jonas Kasmauskas - Boston, Mass., Jonas Namikas -- Chicago, Ill.

Per J. Česėką, Torontę: -- K. Kalendra, A. Statulevičius, J. Stanaitis ir J. Česėkas.

LIETUVIŲ FONDO VALDYBA. Pirmoj eilėj iš kairės: Dr. Vladas Šimaitis -- išdininkas, Teodoras Blinstrubas -- pirmininkas, Antanas Rukštelė -- vicepirmininkas; antroj eilėj: Stasys Rauckinas -- narys informacijai, Jonas Vaičekonis -- sekretorius.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

BROLIAI IR SESĖS LIETUVIAI!

Besikomplicuojanti įtempta tarptautinė padėtis verčia mus sustiprinti savo budrumą Lietuvos laisvinimo reikalams. Dabar yra dar svarbiau palaikyti Lietuvos laisvės klausimą gyvą, kad sprendžiamam momentui atėjus mūsų tėvų kraštas nebūtų užmirštas.

Savo ryžtą padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę pademonstruokime atsilankydami į Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks vasario 17 dieną, 2 val. po pietų, Marijos Aukštesniosios Mokyklos salėje, 67 St. ir So. California Ave. kampe.

Šį minėjimą rengia Chicago Lietuvos Taryba, kuri yra sudaryta visų srovių patriotinių lietuvių organizacijų, remiančių Amerikos Lietuvos Tarybos vedamą kovą dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Visi dalyvausime šiame minėjime ir skirkime galimai didesnes aukas Lietuvos laisvinimo reikalams!

Kadangi ne visi organizacijų vadovybių pasikeitimams yra žinomi, ne visas organizacijas šis mūsų kvietimas galės pasiekti. Dėl to, maloniai prašome Jus savo organizacijų, kurioms Jūs priklausote, susirinkimuose paraginti narius dalyvauti minėjime, o taip pat organizacijas skirti savo aukas.

Aukas galima įteikti minėjime arba pasiųsti mūsų išdininkui A. Valoniui.

Remkime Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą visi, nes tik vienybėje — gilybėje!

Chicago Lietuvos Tarybos vardu:

Aukšt. Teismo Teisėjas
Alfonse F. Wells,
Pirmininkas

Juozas Skorubskas,
Vykd. Sekretorius

• Lietuvos Vyčių 50 m. veiklos ir 45 metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 10 d. Martinique restorane, 2500 West 94 Place. Pradžią 5:30 val. Iš anksto prašome rezervuoti vietas, nes yra tik ribotas skaičius. Skambin-

Vyčių choro akomponiatorius Jonas Bijanskas ir choro dirigentas Faustas Strolia, V. Noreikos nuotrauka

kit — 521-4558 arba sol. Al. Braziui GA 2-6913. Lietuvių visuomenė, vyčiai ir bičiuliai maloniai kviečiami kartu su Lietuvos vyčiais atšvęsti Vasario 16 dieną ir jų auksinį jubiliejų.

VALANDĖLĖ SU MAŽLIETUVIAIS

Jaunimo Centre aplink nežinomo kareivio paminklą pusryčių išsirykiavo vėliavos. Prie paminklo buvo padėtas puikus tautinių spalvų gėlių vainikas. Trumpa kalba ir tos pačios vėliavos buvo įneštos į salę, kampe solistė Nerija Linkevičiūtė sugiedojo Amerikos himną, Lietuvos himną giedojo "Tėviškės" choras, diriguojamas Jurgio Lampsachio ir visa publika.

Scenos vaizdas kuklus, bet žavus. Įvairiom šviesom bešviečias švyturys ir lieknos, šviesiaplaukės lietuvaitės, patiesusios baltus, gintarais papuoštus kaklus

NEW YORK

• "Tautinė vienybė" bus nagrinėjama viešoje kolektyvinėje paskaitoje — symposiume LFB Atlanto pakraščio suvažiavime New Yorke vasario 9 dieną Baltic Freedom House, 131 E. 70th St. Pradžią 10 val. ryto. Vyriausias moderatorius Dr. Juozas Girnius. Tema padalinta į tris sektorius:

1. Kultūrinėje srityje diskutijas praveda dr. J. Girnius.

2. Politinėje — min. V. Sidzikauskas.

3. Kartų-generacijų srityje — prof dr. A. Klimas. Lietuvių visuomenė nuoširdžiai kviečiama paskaitoje dalyvauti.

• Galia Žilionienė sausio 9 d. skaitė vokiečių kalba paskaitą amerikiečių klubo nariams The Club of the Golden Age, New Yorke. Paskaitos tema: Būdai atsiekti pasaulio taikai ir tautų bendradarbiavimui kultūrinio literatūrinio pobūdžiu.

G. Žilionienė buvo tos organizacijos kviesta kaip New Yorke Public Library atstovė.

• Jokūbas Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo valandos vedėjas, iš New Yorke sausio 14 d. išskrido dviem savaitėm atostogų į Floridą, Miami Beach. Radijo valandai vadovaus jo brolis Liudas, talkininkaujant akt. K. Vasiliauskiui, J. Valaičiui ir I. Vėblaitienei.

PHILADELPHIA

Bendruomenės susirinkimas

Lietuvių Bendruomenės Philadelphia apylinkės visuotinis metinis susirinkimas įvyks sausio 26 d., šeštadienį, 6 val. vakaro, Lietuvių Banke (202 N. Broad St.). Darbotvarkėje: valdybos ir revizijos komisijos pranešimai apie veiklą, valdybos ir revizijos komisijos rinkimai ir kiti reikalai.

Kviečiami Philadelphia ir apylinkių lietuviai šiame susirinkime dalyvauti.

džiai sumanūs, nes viskas buvo gerai apskaičiuota ir sklandžiai vyko. Linkėtina visoms organizacijoms šio minėjimo pavyzdžiu pasiekti.

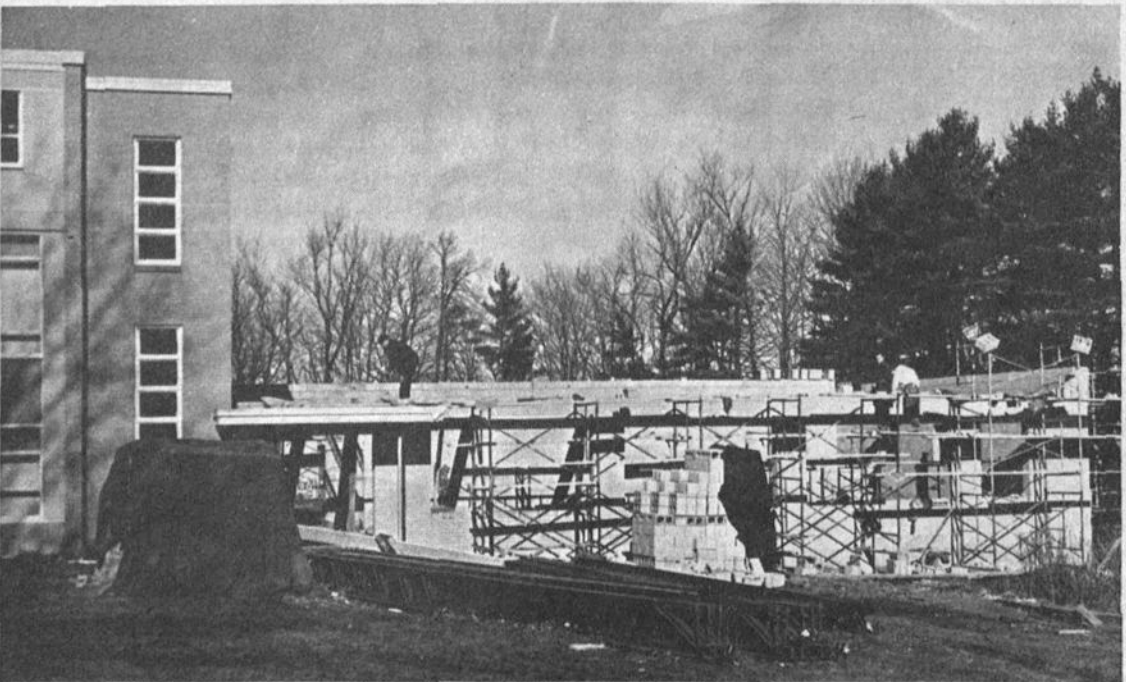

Benigna Balstyte ir Algimantas Tekorius susituokę Chicagoje, prie vedybinio pyrago.

Benigna Balstyte priklauso Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyriui. Baigė aukštuosius pedagogikos mokslus ir dėsto prancūzų kalbą vienoje Clevelando aukštesniųjų mokyklų.

Algimantas Tekorius priklauso Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriui. Baigė aukštuosius pramoninės administracijos mokslus ir dabar atlieka karinę prievolę JAV karo laivyne, kur išsitarnavo leitenanto laipsnį.

V. A. Račkausko nuotrauka

Pranciškonų išlaikoma šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Maine pradėjo registraciją ateinančioms mokslo metams. Moksleiviai, sėkmingai baigę savo mokyklas, priimami į visas 4 klases. Gimnazijoje dėstomas kolegijoms paruošiamasis kursas ir sustiprinta lituanistika. Lietuvių kalba yra privaloma. Už lietuvių kalbos kursą Maine Valstybė duoda kreditus ir pripažįsta reikalaujamų svetimų kalbų eilę. Šiuo metu gimnazija praplečiama nauju priestatu -- sporto sale.

P A D Ė K A

Mieliems draugams, giminėms ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu bei palydėjusiems į amžiną poilsio vietą mūsų mylimą mamytę

STEFANIJĄ PAULIUKONIENĘ, reiškiame širdingą padėką.

Pauliukonių ir Kisielių šeimos

A. A.

MYKOLUI AUGUSTINAVIČIUI

mirus, sūnų inž. JUOŽĄ AUGUSTINAVIČIŲ ir šeimą nuoširdžiai užjaučia

L. T. M. Čiurlionio Ansamblis